

Cicle “Medi ambient i Globalització” Sant Cugat del Vallès

Jornada 1: COM ENS AFECTA LA GLOBALITZACIÓ?

A càrreg de Daniel Gómez-Olivé

18 de novembre del 2010

1. QUÈ ÉS LA GLOBALITZACIÓ? GLOBALITZACIÓ ÉS CAPITALISME SENSE FRONTERES

CAPITALISME

Maximització de beneficis i minització de costos

Privatització de beneficis i socialització de pèrdues

Concentració de riquesa i socialització de pobresa

- **...fa més rics als rics i més pobres als pobres** (les diferències entre el 20% més ric i el 20% més pobres a nivell mundial han passat de 3 a 1 el 1820, 30 a 1 el 1960 i 74 a 1 el 2000) i **més concentració** (3 persones = riquesa que els 62 estats més pobres del món)
- **...estén la pobresa i la injustícia fins i tot dins els països rics, on també es concentrarà en més poques mans la riquesa** (cas d'EUA i UK)

Capitalisme s'agafa a la LLIBERTAT de la revolució francesa, com a veritat incontestable → 'Jo definiria la Globalització con la llibertat que té la meva empresa per invertir on li plagui, quan li plagui, per tal de produir el que vulgui, mitjançant la compra de recursos i venent-los onsevolga que vulgui, havent de fer front al mínim de limitacions de drets laborals i de convencions socials'.

2. EN QUÈ ÉS FONAMENTA L'ACTUAL PROCÉS DE GLOBALITZACIÓ?

2.1. LLIBERTAT ABSOLUTA DE MOVIMENT CAPITALSFINANCERS PER PODER ACOMPLIR AQUESTS OBJECTIUS, SENSE LÍMITS, SENSE FRONTERES → la disbauxa / el casino actual té uns costos / impactes, els excessos dels quals els estem patint, ara sí, a les postres pròpies carns i els estem pagant precisament els/les que no hem provocat l'actual crisi que, recordem, va començar sent financera, precisament per la manca de control. Es calcula que a l'any es mouen prop de 600 bilions de US dels que només el 10% (60 bilions) responen al comerç de mercaderies. És a dir 550 bilions és mouen 'només' perquè cerquen una millor rendibilitat.

ELS PAÏSOS DEL SUD PODEN REBRE ELS DINERS, PERÒ DE LA MATEIXA MANERA QUE ELS REBEN ELS PODEN PERDRE...

alternatives... la Taxa Robin Hood proposa gravar amb un impost del 0,05% les transaccions financeres, amb el que es podria arribar a recaptar uns 300.000 milions de US\$ / gravar sobre les inversions a menys d'un any com ha fet Xile / sistema fiscal progressiu a nivell mundial perquè els grans capitals paguin impostos → globalització tributària / eliminació paradisos fiscals (16 bilions USD)...

2.2. LLIBERTAT, A CONVENIÈNCIA, DE MOVIMENT DE MERCADERIES (RECURSOS, BÉNS I SEVEIS) → EN FUNCIÓ DELS INTERESSOS DELS CAPITALISTES DEL NORD

En els darrers 65 anys els aranzels han baixat del 40% al 4%, però no existeix llibertat total, sobretot quan els productes del Sud poden enfonsar les economies del Nord → aleshores hi ha proteccionisme per part del Nord.

NO HI HA LA MATEIXA LLIBERTAT QUE PER LES FINANCES!!!

ELS PAÏSOS DEL SUD NO HAN POGUT PROTEGIR-SE I CREAR UN TEIXIT INDUSTRIAL PROPI COM HA FET EL NORD...

Deute extern per finançar els desequilibris comercials però també per enriquir les elits i/o perpetuar explotació dels recursos naturals i humans a baix preu ... **No permet que els països del Sud puguin sortir de l'espiral de dependència financera i comercial** (han de demanar crèdits per fer front al pagament del deute / el desequilibri comercial N/S fa perdre al S més de 700.000 milions d'USD l'any / el pagament del deute extern suposa 600.000 milions d'USD i, en canvi, l'AOD del N/S tan sols és de 100.000 milions USD)

alternatives... caldrà enfortir àrees d'integració econòmica com el MERCOSUR, o bé aliances del G3 (Brasil - Sudàfrica - Índia)...

2.3. LLIBERTAT, SEGONS LA RIQUESA PERSONAL, DE MOVIMENT DE RECURSOS HUMANS

→ s'impedeix la lliure mobilitat de la força de treball escala mundial i, per tant, es consoliden les diferències salarials i de nivell de vida entre els habitants dels països del Centre i els de la Perifèria. Aquesta desigualtat laboral és favorable a les empreses, que

requereixen diferents tipus de treballadors en diferents llocs (barats, dòcils i desesperats per una banda, i especialitzats, formats i competitius, per una altra).

→ **lleis d'estrangeria, murs rics – pobres** (nord global i sud global), perquè també els veiem a Rio Janeiro... enfortiment de les lleis d'estrangeria (fet nou a la Història) enfront el lliure desplaçament dels habitants del nord que podem anar fins allà on puguem pagar...

alternatives... caldria abolir les lleis d'estrangeria, a l'igual que va succeir amb nosaltres als 60s i oferir ajudes reals pel desenvolupament dels països del sud...

3. QUINS SÓN ELS AGENTS INTERESSANTS EN PROMOURE LA GLOBALITZACIÓ?

Òbviament, els que se'n beneficien:

- **les empreses i bancs multinacionals**, que poden operar arreu del món, beneficiant-se de les millors avantatges fiscals i de les lleis laborals, sindicals i mediambientals que els són més favorables. **VAN ALLÍ ON PODEN TREURE MÉS BENEFICI PER LA MATEIXA OPERACIÓ** (baixos salaris, no internalització de costos ambientals...)
- **els governants que estan al servei del capital** i les multinacionals se'n beneficien directament o indirectament (portes giratòries) ...**els estats perden sobirania cedint-la a les multinacionals** (el valor borsari de les 10 primeres multinacionals supera el PIB combinat de 150 dels 189 estats membres de l'ONU o de les 100 economies més importants 49 són ETNS)
- **els organismes i governs internacionals (G8, G20, BM, FMI i OMC)**, que estan al servei del capital, els governs i de les seves multinacionals i no de les persones sobre les que prenen decisions.

4. CONSEQÜÈNCIES DE LA GLOBALITZACIÓ → DESAJUSTOS SOCIALS I AMBIENTALS

- **Desregulacions en el marc laboral i ambiental** → Lleis per afavorir les IED, i relocalitzacions d'indústries 'cares' (en recursos humans) i 'contaminants' al Sud geogràfic → **EMPOBRIMENT SOCIAL I AMBIENTAL**

- **LA GLOBALITZACIÓ TAMBÉ ÉS MATERIAL** → **destrucció del medi ambient i esgotament dels recursos renovables**: el model d'industrialització sobre el que es basa la globalització (ús intensiu dels recursos naturals i energètics) té efectes perversos: la **destrucció del medi ambient** (contaminació, vessaments, canvi climàtic, destrucció de biodiversitat, desaparició d'espècies,...) i l'**esgotament dels recursos no renovables** (petroli, gas, minerals...).

Aquests efectes desborden les fronteres nacionals i danyen l'equilibri ecològic de tot el planeta. LA GLOBALITZACIÓ PROVOCA DEUTE ECOLÒGIC

Es produeix el que anomenem **deute ecològic**, els dany i despesa que un país produeix en un altre en matèria medi ambiental, i que no internalitza, no paga. El deute ecològic és, per tant, el deute contret pels països industrialitzats amb la resta a causa de l'espoli històric i present dels recursos naturals, els impactes ambientals exportats i la lliure utilització de l'espai ambiental global per a dipositar residus. El **deute climàtic** (que és fins i tot el deute del carboni) s'insereix dintre del deute ecològic a nivell global. El sistema capitalista amb les seves contradiccions socio ambientals (inherents al sistema) ha provocat el canvi climàtic i, és per tant, qui fa responsable als països més desenvolupats d'un deute climàtic amb el Sud. I és un deute climàtic privat i públic. Privat per les empreses i públic pel sistema de consum i producció del Nord.

MODEL QUE ES BASA EN UNA MATRIU ENERGÈTICA BARATA, perquè està subvencionada i perquè no integra els costos ambientals. A més és ALTAMENT CONTAMINANT i també té alts costos socials, però SOBRETOT és LIMITADA → la matriu és limitada!!!

5. CONCLUSIONS: I QUÈ PODEM FER?

“Caldrà que alguns aprenguem a viure senzillament, perquè uns altres senzillament puguin viure” → Decreixement i baix consum

---

Aquesta xerrada ha format part del Cicle “Medi ambient i Globalització” que s’ha dut a terme a Sant Cugat del Vallès durant els mesos de novembre i desembre del 2010 i que ha estat organitzat per el Centre d’Estudis Amazònics - CEAM (www.ceam-ong.org) i el Club Muntanyenc Sant Cugat - CMSC (www.cmsc.cat).

Aquest document ha estat elaborat pel mateix Daniel Gómez-Olivé

Barcelona, novembre 2010

CEAM

Centre d'Estudis Amazònics

www.ceam-ong.org